

Mən 8-ci kilometr qəsəbəsində yerləşən Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsinin üzvlərinə bir daha müraciət edirəm. Onlara təklif edirəm: bütün niyyətlərdən əl çəkin, silahı yerə qoyun, ev-əşiyinizə gedin, sizin bütün təhlükəsizliyiniz təmin olunacaqdır. Əks-təqdirdə, dövlətin qanunları tətbiq ediləcəkdir.

Ulu öndər Heydər Əliyevin 1995-ci il martın 15-də televiziya ilə XTPD üzvlərinə ünvanladığı müraciətdən

Mart hadisələri:

Heydər Əliyev müdrikliyi qalib gəldi

2020-ci ilin payızında faşist Ermənistanı üzərində qazandığımız şanlı Qələbə müstəqillik tariximizdəki qara günlərin – şəhər və rayonlarımızın düşmən əsarətinə keçməsinin ildönümlərinin qeyd olunmasının üstündən xətt çəkdi. Yeni artıq Şuşanın, Ağdamın, Kəlbəcərin işğalının deyil, işğaldan azad edilməsinin ildönümlərini qeyd edəcəyik. Ancaq elə tarixi faktlar var ki, nəinki onların ildönümünü daim qeyd edəcəyik, hətta unudulmaması üçün onların haqqında təkcə ildönümlərində deyil, ilboyu danışmalı olacağıq.

20 Yanvar faciəsi, Xocalı soyqırımı, Mart qətliamı, 1994-cü ilin oktyabr, 1995-ci ilin mart hadisələri də həmin unuda bilməyəcəyimiz faktlardır. Hətta 1994-cü ilin oktyabr, 1995-ci ilin mart hadisələri də bizim üçün çox ağırlıdır. Çünki 20 Yanvarı, Mart və Xocalı soyqırımlarını bilavasitə düşmənlərimiz törətmişdisə, dövlət çevrilişi cəhdlərini məhz həmin düşmənin əlində aləmə çevrilmiş öz soydaşlarımız törətmiş, necə deyirlər, öz qılıncımız özümüzü kəsmişdi. Ancaq 20 Yanvar, Mart və Xocalı soyqırımlarının törədildiyi dövrlərdən fərqli olaraq, 1994-95-ci illərdə Azərbaycan xalqının lideri, dövlətimizin rəhbəri var idi. Elə ona görə də düşmənlərimiz daha çox qan tökməyə çalışsalar da, Heydər Əliyev müdrikliyi onların əl-qolunu bağladı.

Beləliklə, öz gücünü yazın ilk ayında göstərən şaxtılı, çovğunlu havaya baxmayaraq, xalqımız Novruz çərşənbələrini qeyd edir. Bu çərşənbələri ötən payız Vətən uğrunda şəhid olmuş ərənlərimizin itkisinə görə o qədər də təm-təraqla qeyd etmirik. Amma builki çərşənbələr milli tariximizin son iki yüz ildəki ən sevincli çərşənbələri kimi tarixə düşmək şansı qazanıb. Bəli, biz möhtəşəm Qələbəmizin ab-havasını nəinki ictimaiyyət olaraq, hətta ailə səviyyəsində, fərd olaraq da yaşayır və yaşadı. Ancaq bugünkü qüdrətli dövlətimizin təməl daşlarını sındırmaq, dövlətimizi çökdürmək, xalqımızı yenə də kimdənsə əl vəziyyətə salmaq istəyən qüvvələrin bəd niyyətlərini də heç zaman, bayram günlərində də unutmamalıyıq və unutmuruq. Əks-təqdirdə, bədxahlarımız öz əməllərini təkrarlamağa çalışsalar.

Söhbət ondan gedir ki, 1995-ci ilin mart hadisələrinin xalqımıza və dövlətimizə vurduğu yaraların ağrısı azalmır. Həmin hadisələri törədənlərin cinayətkar əməlləri heç zaman unudulmur. Çünki hakimiyyət hərisi olan bir qrup xəyanətkar insan öz ətrafına topladığı qeyri-qanuni silahlı birləşmələr vasitəsilə dövlət çevrilişi etməyə cəhd göstərmişdi. Ölkədə yaradılmış ciddi nizam-intizama təbə olmaq istəməyən dağıdıcı qüvvələr Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə getdikcə artan nüfuzunu gözü götürməyən xarici himayədarlarının təhriki ilə bu işə girişmişdilər.

O qədər də uzaq dövrün hadisələri olmadığına görə hamı bilir ki, mart hadisələri 1994-cü ilin oktyabrında bəzi xarici anti-Azərbaycan dairələrin diktəsi ilə dövlət çevrilişinə edilən cəhdin növbəti ssenarisi idi. 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanan "Əsrin müqaviləsi"ndən sonra Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələri daha da genişlənməyə, mövqeləri möhkəmlənməyə başlamışdı. Müstəqillik yolunda ilk addımlarını atan respublikamızın beynəlxalq aləmə inteqrasiyası antimitilli dairələri təşvişə salmaya bilməzdi. Ona görə də ölkədə ictimai-siyasi sabitliyi pozmaq istəyən qüvvələr xarici havadarlarının diktəsi ilə hərəkətə keçmişdilər. Çünki "Əsrin müqaviləsi"nin əleyhinə olan və respublikamıza təzyiq göstərmək istəyən anti-Azərbaycan qüvvələrin hərəkətləri ölkə daxilində xalqa, dövlətə, dövlətçiliyə düşmən mövqelərlə üst-üstə düşmüşdü.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi nəzdində fəaliyyət göstərən Prezident Kitabxanasının materiallarında oxuyuruq ki, Mart hadisələrini törətməyə təhrik edilmiş qaragürühpü qüvvələr bu xəyanətkar əməllərinə 1995-ci il martın 13-də Qazaxda başlamışdılar. Orada silahlı insident baş vermiş, bununla da mart hadisələrinin əsası qoyulmuşdu.

Bildirilir ki, həmin il martın 14-də daxili işlər naziri XTPD-nin buraxılması və 3 gün ərzində silahların təhvil verilməsi barədə əmr imzalanmışdır. Hər bir əmrə görə, silahın könüllü təhvil verənlər bağışlanacaq və DİN sisteminə müvafiq işlə təmin ediləcəkdilər. Bundan 2 gün sonra, yəni silahlı qarşıdurma ərəfəsində Prezident Heydər Əliyev XTPD-çilərə başışlanmaq imkanı yaradan xüsusi fərman da imzalamışdı.

Ancaq çox təəssüf ki, qarşı tərəf həmin sivil addımları lazımcasına qiymətləndirə bilməmişdi.

Sonradan bəzi ekspertlər yazırdılar ki, Rövşən Cavadov dövlətin çağırışlarına müsbət cavab vermək istəsə belə, gözə görünməyən qüvvələr onun geri çəkilməsinə imkan verməzdilər.

Bu zaman bir məqamı xüsusilə vurğulamaq vacibdir ki, doxsanıncı illərdə öz himayədarlarının dəstəyinə güvənən Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını ard-arda işğal edirdi. Məhz ona görə də ölkədə Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsi yaradılmışdı. Həmin dəstənin düşməne sarsıdıcı zərbələr vürdüyü da həminə mələmürd. Çox təəssüf ki, bədxahlarımız həmin dəstənin gücündən qorxaraq, XTPD-ni İrəvanın yox, Bakının üstünə göndərməyi bacarmışdılar.

Ulu öndər Heydər Əliyev həmin günlərdə -- martın 15-də XTPD - nin üzvlərinə televiziya ilə müraciət edərkən də onların torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasında göstərdikləri şücaəti xüsusilə qeyd etmişdi. Lakin Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsinə rəhbərlik edən Rövşən Cavadov bundan nəticə çıxarmamış, əksinə, hakimiyyəti qeyri - konstitusion yolla ələ keçirmək üçün zorakılığa əl atmışdı.

Çox təəssüf ki, bu çirkin oyuna XTPD təmsilçiləri ilə yanaşı, Rövşən Cavadovun qardaşı, Xətai rayonunun o vaxtkı prokuroru Mahir Cavadov da qoşulmuşdu. Onlar birlikdə qeyri-qanuni silahlı dəstələri ilə dövlət başçısı qarşısında müəyyən şərtlər qoyurdular. Bu, bir daha onu göstərirdi ki, Azərbaycanın müstəqilliyi, beynəlxalq aləmə inteqrasiyası nə Cavadov qardaşları, nə onların göstərişlərini yerinə yetirənlər, nə də radikal müxalifət üçün önəmli deyilmiş.

Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev 1995-ci il martın 15-də televiziya və radio ilə xalqa müraciətində Sürət Hüseynovun, Rövşən və Mahir Cavadov qardaşlarının, onlarla həmrəy olan radikal müxalifət nümayəndələrinin dövlət çevrilişi cəhdini pisləyərək, qeyri-qanuni silahlı qruplaşmalara qanunsuz əməllərindən əl çəkmələri barədə dəfələrlə xəbərdarlıq etmiş, onları əfv edəcəyini bildirmişdi. Hətta Cavadov qardaşlarının atası Bəxtiyar Cavadovla da danışırmışdı, ona oğlanlarını vətəndaş müharibəsi, silahlı qarşıdurma yaratmaqdan çəkindirməyi tövsiyə etmişdi.

Ancaq çoxsaylı müraciətlərə, çağırışlara məhəl qoymayan Cavadov qardaşları öz çirkin niyyətlərindən əl çəkmək istəmirdilər. Martın 16-dan 17-nə keçən gecə paytaxtın 8-ci kilometr yaşayış sahəsində "OMON qərargahı" kimi tanınan yerdə silahlı qarşıdurma baş verdi. Nə qədər ağır olsa da, qeyd edək ki, bu qarşıdurmada insan tələfatı da oldu. Hərbçilər, mülki şəxslər və polis əməkdaşları silahlı qarşıdurmanın qurbanı oldular. Bu hadisə nəticəsində yüzdən çox insan yaralandı.

Ən başlıcası o idi ki, "Heydər -- xalq" birliyi bu çirkin niyyətin qarşısını qətiyyətlə aldı və Azərbaycanın müstəqilliyini gözü götürməyən qüvvələrin arzularını ürəklərində qoydu. Dövlət başçımızın xalqa müraciətində deyilirdi: "İnanıram ki, xalqın müdrikliyi, inamı, müstəqilliyə bağlılığı bu gün də bizi bu vəziyyətdən çıxaracaqdır. Gəlin hər şeyi bir kənara qoyaq, dövlətçiliyimizi, müstəqilliyimizi müdafiə etmək yolunda əl-ələ verərək irəli gedək."

Çağırışa gəlmədilər, müstəqilliyimizi müdafiə etmək üçün bizimlə əl-ələ verib getmək istəmədilər. Biz isə müstəqilliyimizi qoruduq, dövlətimizi qüdrətləndirdik, işğalçı dövlətin qaniçən ordusunu diz çökdürdük, xalqımızın əsrlər boyu arzuladığı qələbə sözünü milli tariximizə yazdı bildik. Zaman Azərbaycanın xeyrinə işlədi və bu proses daim belə olacaq. Milli dövlətçiliyimizin bədxahları isə bundan sonra artıq dövlətimiz də, ordumuz da, xalqımız da həmişəkindən daha güclü, daha qətiyyətlidir.

İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
"Xalq qəzeti"